

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuissimè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1646

Ad Benignvm Lectorem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40214

AD BENIGNVM LECTOREM.

DE Sacris Ritibus , & de ijs præcipuè , qui ad Missam & Horas Canonicas attinent , scripsere ad hanc diem non pauci , tum antiqui tum recentiores , grauissimi & sapientissimi viri : sed liberè dicam quod sentio , nemo rem nostram in hoc genere pertractauit integrè . nam alij vt potissimùm Hæreticos arguerent ; alij , vt mysteria depromerent è ritibus , quos supponunt : ritus autem ipsos vel obsoletos referunt , vel nostros imminutè , vel additis aliorum ritibus superfluè , vel subobscurè significant: de Missa tantùm alij, alij de Festis, alij de Horis Canonicis tantùm ; & vnà omnes omnia quidem illustrarunt, sed ea colligere cuique difficillimum . certè litteralem Rubricarum Romanarum sensum nemo hætenus est profecutus. Quare optarunt plurimi, è quibus, honoris ergò, nominandi sunt, Siluius Antonianus, Robertus Bellarminus, Scipio Cobellutius, Iulius Roma, Franciscus Boncompagnus, S. R. E. Cardinales, doctrinâ, pietate & moribus præclarissimi, Neapolio Comitulus Perusinus Episcopus virtutum gloria clarus, & alij Ecclesiæ administri, vt Volumine breuiori, quoad eius fieri posset, ea omnia comprehenderentur summatim, quæ in Missali & Breuiario Romano continentur ; & ea præsertim, quæ videntur sufficere ad communiorum Sacerdotum instructionem, & ad integram tum Missæ tum Horarum Canonicarum disciplinam perdiscendam : indicata cuiusque ritus origine Christiana (ne à Gentilibus aut Hebræis edocti videamur) tum allata causa, siue historica, siue mystica solidiori: tum demonstrata obligatione, quæue culpa obstringamur ; denique vsu proprio, & exquisito cuiusque ritus in re dubia explanato . Iisdem ergo suadentibus Principibus viris morem gerere cùm ego cuperem , arduum hoc negotium multis abhinc annis sum aggressus , & omnem moui lapidem tum legendo , tum à peritioribus sciscitando , tum disputando in vtramque partem , tum postremò hæc eadem scripta sacræ Rituum Congregationis examini , quod fuit rigorosum , subiiciendo ; acerrimis ingenio,

genio, iudicio, prudentia, & in omni doctrinarum genere peritia clarissimis designatis Iudicibus, Ioan. Garzia Millino, Tiberio Muto, Aloysio Caietano, S. R. E. Cardinalibus, Dominis meis Illustrissimis, & toto orbe celeberrimis; ita, vt, Deo dante, mihi metipso satisfecerim (utinam alijs) & optatum finem sum assecutus præfenti Volumine.

Originem autem cuiusque ritus velut indice commonstramus, quoad eius fieri potest, vel auctore certo, si est, nominato; vel commemorato eo, qui ante alios de ritu meminit. quo facillè videre est, qua ætate erat in vsu. & in hanc causam adiecimus Indicem Summorum Pontificum, quorum Decretis aut inuectus, aut firmatus fuit ritus, adnotato iuxta anno quo quisque obiit: Sacrorum item Conciliorum in Opere citatorum, & quo anno celebrata fuerunt: necnon aliorum Patrum, & Scriptorum Ecclesiasticorum, penes quos mentio est de ritibus nostris.

Causas historicas eas vocamus in ritibus, quæ ad litteram, vt aiunt, dedere ritum. mysticæ sunt eæ, quæ sensum reddunt, vel Allegoricum, vel Tropologicum, vel Anagogicum; quas ferè nunquam (nisi tacentibus alijs) ex nostro ingenio, sed ex Maiorum, vt par est, auctoritate congerimus; citato tantùm auctore primo, à quo ceteri deinceps acceperunt. neque tamen omnes, quas legimus, causas præsertim mysticas allegamus, solidioribus contenti, & grauioribus.

Obligationem definiunt Theologi doctiores, & probabiliorem sequemur sententiam in re controuersa. Modernos potiùs citamus quàm antiquos, & eos, qui præ manibus hodie sunt Sacerdotum; tum quia & hi citant antiquiores, tum quia iidem multa decernunt, quæ antiquos fugerunt, occasione fortè tunc temporis non data. Significamus autem, omissa disputatione, quid sit agendum, vt propositæ breuitati consulamus; & quæ hætenus in controuersiam venere, tum de Missa, tum de Horis, putamus omnia fuisse in hoc Volumine commemorata.

Ad vsum cuiusque ritus proprium enuntiandum, vsi sumus antiquiori-

quioribus libris, Missalibus Vaticanis M. S. tum Decretis sacræ Rituum Romanæ Congregationis, quæ à multis desiderata sunt, tum ijs regulis, quæ, me quoque præsentem, & sæpiùs vrgente, datæ sunt ab ijs, qui Clementis & Urbani Octauorum auctoritate Recognitioni Missalis & Breuiarij Romanorum præfuerunt.

Totius Operis ordo is erit, vt à Missa incipiamus, tamquam à nobiliori parte: deinde, ita nos collaudante Cardinale Bellarmino, ordine Rubricarum seruato, recitatoque earundem Textu, addamus ad singula verba, vbi est opus, Commentaria & Notas. hoc enim pacto nihil nos effugiet. addemus tandem Appendices non inutiles, ne à Clero (quantum in nobis est) desiderari quidquam possit in ordine ad Missam, & Canonicas Horas. Ecclesiastico stylo, & faciliori vtemur, docente nos Hugone Victorino, qui scripturus & ipse de Sacris Ritibus ait: Communibus verbis, rebus ipsi de quibus agitur cognatis, opus explicare congruentius duximus, quàm Schematum varietatibus inuoluere, & res per se fulgidas decolorando verba colorare. Peritiores autem benignos implo-ramus Lectores, quos etiam liberos cum Innocentio I. I. optamus correctores, vt quæ minùs assecuti sumus, ea nobis indicent, meliora suppeditantes; & illud interea non denegantes, quod optabat idem sanctus Pontifex in fine librorum de Mysterijs Missæ, vt apud misericordissimum Iudicem pro peccatis Auctoris deuotas preces effundant, siue Missam, siue Horas Canonicas recitaturi, ad Deum Optimum Maximum & præpotentem accesserint.

Vale benigne Lector.

I N-